

Regeringens proposition

1986/87: 66

om höjning av skatterna på alkoholdrycker
och tobak, m. m.

Prop.
1986/87: 66

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 13 november 1986.

På regeringens vägnar

Ingvar Carlsson

Kjell-Olof Feldt

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att skatten på alkoholdrycker höjs den 1 januari 1987 och skatten på tobaksvaror den 1 februari 1987.

Lag om ändring i lagen (1977: 306) om dryckesskatt

Härigenom föreskrivs att 10 och 11 §§ lagen (1977: 306) om dryckesskatt¹ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*10 §²

Skatten på spritdrycker och vin utgår med en grundavgift och en procentavgift.

Grundavgiften utgör per liter i fråga om

1. spritdrycker 1 krona 10 öre för varje hel volymprocent alkohol.
2. starkvin 17 kronor 50 öre.
3. lättvin 7 kronor.

Procentavgiften utgör för spritdrycker 56 procent och för vin 36 procent av detaljhandelspriset.

Procentavgiften utgör för spritdrycker 60 procent och för vin 39 procent av detaljhandelspriset.

Med detaljhandelspriset förstås det pris som detaljhandelsbolaget tillämpar vid försäljning över disk, exklusive beloppet av pant och skatt enligt lagen (1968: 430) om mervärdesskatt.

11 §³

Skatten på malt- och läskedrycker utgår per liter med

40 öre för lagrat lättöl,	40 öre för lagrat lättöl,
2 kronor 20 öre för öl,	2 kronor 20 öre för öl.
7 kronor 20 öre för starköl,	7 kronor 85 öre för starköl,
40 öre för kolsyrad läskedryck,	40 öre för kolsyrad läskedryck,
20 öre för annan läskedryck.	20 öre för annan läskedryck.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1987.

¹ Lagen omtryckt 1984: 158.

² Senaste lydelse 1984: 857.

³ Senaste lydelse 1984: 857.

2 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1961: 394) om tobaksskatt

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1961: 394) om tobaksskatt¹ skall ha följande lydelse.

2 §²*Nuvarande lydelse*

För tobaksvara utgår skatten med nedan angivna, i förhållande till varans myckenhet bestämda belopp, nämligen:

Varuslag	Vikt för 1 st. gram	Belopp för	
		1 st. öre	1 kg kr.
Cigarrer och cigariller			
grupp I	t.o.m. 1,7		13,5
" II	över 1,7 t.o.m. 3,0		18,0
" III	" 3,0 "	5,0	21,5
" IV	" 5,0		30,0
Cigarretter			
grupp I	t.o.m. 0,85		30
" II	över 0,85 t.o.m. 1,20		37
" III	" 1,20 "	1,55	42
" IV	" 1,55 "	1,90	47
" V	" 1,90		51
Röktobak			110:-
Tuggtobak			35:-
Snus			18:-

2 §²*Föreslagen lydelse*

För tobaksvara utgår skatten med nedan angivna, i förhållande till varans myckenhet bestämda belopp, nämligen:

Varuslag	Vikt för 1 st. gram	Belopp för	
		1 st. öre	1 kg kr.
Cigarrer och cigariller			
grupp I	t.o.m. 1,7		13,5
" II	över 1,7 t.o.m. 3,0		18,0
" III	" 3,0 "	5,0	21,5
" IV	" 5,0		30,0
Cigarretter			
grupp I	t.o.m. 0,85		34
" II	över 0,85 t.o.m. 1,20		41
" III	" 1,20 "	1,55	46
" IV	" 1,55 "	1,90	51
" V	" 1,90		55
Röktobak			125:-
Tuggtobak			40:-
Snus			22:-

j Denna lag träder i kraft den 1 februari 1987.

¹ Lagen omtryckt 1984: 155.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1975: 141.

² Senaste lydelse 1984: 858.

Lag om ändring i lagen (1977: 975) med tulltaxa

Härigenom föreskrivs att 22 och 24 kap. lagen (1977: 975) med tulltaxa skall ha följande lydelse.

22 kap. Drycker, sprit och ättika¹*Nuvarande lydelse*

Anm. För spritdrycker, vin eller starköl, vilka införes i den ordning som anges i 18 § 3. eller 4. lagen (1977: 293) om handel med drycker, utgår, om tullfrihet ej åtnjutes, tull med följande belopp per liter:

Spritdrycker, hänförliga till tulltaxenr 22.09 160:–
 Vin:

musserande:

champagne 55:–

annat 40:–

andra slag med en alkoholhalt:

överstigande 15 volymprocent 50:–

ej överstigande 15 volymprocent 25:–

Starköl 10:–

Tullsats som anges ovan tillämpas även när tullskyldighet föreligger enligt 39 eller 40 § tullagen (1973: 670).

Föreslagen lydelse

Anm. För spritdrycker, vin eller starköl, vilka införes i den ordning som anges i 18 § 3. eller 4. lagen (1977: 293) om handel med drycker, utgår, om tullfrihet ej åtnjutes, tull med följande belopp per liter:

Spritdrycker, hänförliga till tulltaxenr 22.09 180:–

Vin:

musserande eller med en alkoholhalt överstigande 15 volymprocent 56:–

annat 28:–

Starköl 11:–

Tullsats som anges ovan tillämpas även när tullskyldighet föreligger enligt 39 eller 40 § tullagen (1973: 670).

24 kap. Tobak²*Nuvarande lydelse*

Anm. För tobaksvaror, vilka införes i den ordning som avses i 1 § andra stycket lagen (1961: 394) om tobaksskatt eller i förordningen (1966: 394) om

¹ Senaste lydelse 1984: 1021.

² Senaste lydelse 1984: 1021.

rätt för resande m. fl. att införa varor tull- och skattefritt, utgår, om tullfrihet ej åtnjutes, tull med följande belopp:

Prop. 1986/87: 66

Varuslag	Vikt för 1 st. gram	Belopp för	
		1 st. öre	1 kg kr.
Cigarrer och cigariller	högst 3	22	
	mer än 3	42	
Cigaretter	högst 0,85	37	
	över 0,85 t.o.m. 1,20	46	
	över 1,20	53	
Andra slag av färdiga tobaksvaror			135:–

Tullsats som anges ovan tillämpas även när tullskyldighet föreligger enligt 39 eller 40 § tullagen (1973: 670).

Föreslagen lydelse

Anm. För tobaksvaror, vilka införes i den ordning som avses i 1 § andra stycket lagen (1961: 394) om tobaksskatt eller i förordningen (1966: 394) om rätt för resande m. fl. att införa varor tull- och skattefritt, utgår, om tullfrihet ej åtnjutes, tull med följande belopp:

Varuslag	Vikt för 1 st. gram	Belopp för	
		1 st. öre	1 kg kr.
Cigarrer och cigariller	högst 3	22	
	mer än 3	42	
Cigaretter	högst 0,85	42	
	över 0,85 t.o.m. 1,20	51	
	över 1,20	58	
Andra slag av färdiga tobaksvaror			155:–

Tullsats som anges ovan tillämpas även när tullskyldighet föreligger enligt 39 eller 40 § tullagen (1973: 670).

Denna lag träder i kraft den 1 februari 1987.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 13 november 1986

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Feldt, Sigurdsen, Gustafsson, Leijon, Peterson, S. Andersson, Bodström, Göransson, Gradin, Dahl, Holmberg, Hellström, Wickbom, Johansson, Hultström, Lindqvist, G. Andersson, Lönnqvist

Föredragande: statsrådet Feldt

Proposition om höjning av skatterna på alkoholdrycker och tobak, m. m.

1 Dryckesskatt

Mitt förslag: Skatten på spritdrycker höjs så att priset anpassas till konsumentprisutvecklingen för varor och tjänster i allmänhet. Härutöver föreslås en generell höjning av skatten på samtliga alkoholdrycker. Priset på spritdrycker stiger med drygt 11 % och priset på viner och starköl med knappt 6 %.

Skälen för mitt förslag: Genom 1977 års alkoholpolitiska beslut slogs fast att skatteinstrumentet skall användas som ett aktivt alkoholpolitiskt instrument. Priserna skall enligt detta beslut vara höga och följa den allmänna prisutvecklingen. För att motverka hamstring och undvika andra alkoholpolitiska olägenheter är det vidare önskvärt att prisändringarna görs relativt ofta. Skatten på alkoholdrycker höjdes senast den 3 december 1984. Höjningen innebar dels att priserna anpassades till konsumentprisutvecklingen för varor och tjänster i allmänhet fram till september 1984, dels en ytterligare prisökning med ca 5 % på spritdrycker och starkvin och med ca 10 % på lättvin.

Konsumentprisindex under perioden maj 1977 – oktober 1986 har stigit med drygt 120 %. Priset på Absolut rent brännvin har under motsvarande tid stigit med drygt 105 %, lättvin med drygt 150 %, starkvin med 120 % och starköl med 136 %. Prisutvecklingen för lättviner och starköl har således överstigit prisutvecklingen för varor och tjänster i allmänhet. Det är således endast prisutvecklingen för spritdryckerna och i någon mån starkvinerna som släpar efter.

Statistiken över alkoholförsäljningen för första halvåret 1986 uppvisar en viss ökning för samtliga alkoholdrycker utom starkvin jämfört med första halvåret 1985.

För att förhindra en fortsatt ökning av alkoholkonsumtionen bör skatten på samtliga alkoholdrycker höjas. Höjningen bör genomföras så att priset på spritdryckerna först anpassas till konsumentprisutvecklingen för varor

och tjänster i allmänhet fram till oktober 1986. Härutöver bör skatten på samtliga alkoholdrycker höjas. I likhet med vad som tillämpats vid de närmast föregående ändringarna av skatten på drycker bör de alkoholfria dryckerna liksom det vanliga ölet inte omfattas av skatteändringen.

Skatten på drycker utgår enligt lagen (1977: 306) om dryckesskatt (omtryckt 1984: 158). Skatten på spritdrycker och vin utgår med en grundavgift och en procentavgift, som beräknas på detaljhandelspriset, exkl. mervärdesskatt. För starköl utgår skatten med 7 kr. 20 öre per liter. Procentavgiften för spritdrycker är 56% och för viner 36%. Grundavgiften är för spritdrycker 1 kr. 10 öre för varje volymprocent alkohol och liter, för starkvin 17 kr. 50 öre per liter och för lättvin 7 kr. per liter.

Den nu avsedda prishöjningen på spritdryckerna och vinerna bör åstadkommas genom att procentavgiften höjs. Procentavgiften bör höjas till 60% för spritdrycker och till 39% för viner. Skatten för starköl bör höjas till 7 kr. 85 öre per liter.

Den nu förordade skattehöjningen innebär att priset på spritdrycker stiger med drygt 11% och priset på viner och starköl med knappt 6%. Priset på de mest sålda brännvinsarterna stiger med ca 14 kr., billigare starkviner med ca 3 kr. och billigare lättviner med ca 1 kr. 50 öre räknat per helbutelj och starkölet med ca 1 kr. per liter.

2 Tobaksskatt

Mitt förslag: Skatten på cigaretter höjs med 4 öre/st. på rökto­bak med 15 kr. per kg och på snus med 4 kr. per kg.

Skälen för mitt förslag: Enligt lagen (1961: 394) om tobaksskatt (omtryckt 1984: 155) utgår skatt på cigarrer, cigariller, cigaretter, rök- och tuggtobak samt snus. Skatten utgår som en viktskatt i fråga om tobak och snus och som en styckeskatt i fråga om cigarrer, cigariller och cigaretter. Skattesatserna höjdes senast den 3 december 1984. I likhet med vad som gäller för alkoholdrycker bör priset på tobaksvaror minst följa konsumentprisutvecklingen på varor och tjänster i allmänhet. Jag anser det lämpligt att även skatten på tobaksvaror höjs nu.

Cigarrer och cigariller har under en lång följd av år varit utsatta för kraftiga prishöjningar och en alltmer minskad efterfrågan. Skatten på dessa varor bör därför inte höjas.

Skatten på cigaretter bör höjas med 4 öre per styck, vilket innebär att priset stiger med ca 9%. Skatten för de minsta cigaretterna skulle då öka från 30 till 34 öre per styck.

En höjning av skatten på rökto­bak, tuggtobak och snus bör också göras. Skatten på rökto­bak bör höjas från 110 till 125 kr., skatten på tuggtobak från 35 till 40 kr. och skatten på snus från 18 till 22 kr., allt beräknat per kg.

Mitt förslag: Schablontullen på alkoholdrycker och tobaksvaror höjs i samma mån som skatten på produkterna. Schablontullen på vin förenklas.

Skälen för mitt förslag: I samband med tidigare höjningar av skatterna på alkoholdrycker och tobak har en motsvarande höjning också gjorts av den s. k. schablontullen som tas ut på dessa varor vid bl. a. resandes införsel. Efter samråd med statsrådet Gradin förordar jag att så sker även denna gång. Samtidigt bör en förenkling genomföras av schablontullen på vin så att endast två skattenivåer skall gälla. Schablontullen på musserande vin bör utgå med samma belopp som för starkvin.

4 Intäkter

Konsumtionen av spritdrycker har med undantag för den allra senaste tiden stadigt minskat. Erfarenheterna visar att konsumtionen även långsiktigt minskar efter en skattehöjning. Jag anser det därför befogat att räkna med att höjningen av skatten på alkoholdryckerna ger en ökning av skatteininkterna med endast 250 milj. kr. för helt år räknat.

Höjningen av tobaksskatten bedöms också leda till en konsumtionsminskning. Jag beräknar nettoeffekten till 250 milj. kr. för helt år räknat.

5 Ikraftträdande

De nya skattesatserna för alkoholdrycker och tobaksvaror bör träda i kraft så snart som möjligt. Detta kan ske den 1 januari 1987 då det gäller alkoholdryckerna.

För att undvika ännu större olägenheter i distributionen och försäljningen än som normalt följer av anhopningen av helgdagar vid årsskiftet bör skattehöjningen för tobaksvaror träda i kraft först den 1 februari 1987. Samma ikraftträdande bör gälla för schablontullen.

6 Lagrådets hörande

Med hänsyn till frågornas enkla beskaffenhet anser jag att lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

7 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att anta inom finansdepartementet upprättade förslag till

1. lag om ändring i lagen (1977: 306) om dryckesskatt,
2. lag om ändring i lagen (1961: 394) om tobaksskatt.
3. lag om ändring i lagen (1977: 975) med tulltaxa.

Det under 3 angivna lagförslaget har upprättats i samråd med statsrådet Gradin.

Ärendet bör behandlas under innevarande höst.

8 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta de förslag som föredraganden har lagt fram.

